

cimről érkező és még magasabb szakértelmet kívánó automatizált, 9450 kártékony kérés érkezett. A harmadik hullámban részben külföldi szerverekről érkező támadáshullám mértéke a szolgáltatás működésének leállításához vezetett.

A T-Systems Magyarország Zrt. vezérigazgatója közölte, hogy a cég saját költségén végzi a rendszer továbbfejlesztését.

Pénzügyi teljesítés

A nyomozás során megállapításra került, hogy a BKK Zrt. a TVM Fő Projektszerződés 3. számú Módosításával kapcsolatban eddig semmiféle pénzkifizetést nem hajtott végre a T-Systems Magyarország Zrt. irányába. Megállapítható az is, hogy a rendszerrel kapcsolatban felmerült hibákkal összefüggésben a T-Systems Magyarország Zrt. többlet költség igényt nem támasztott, nem is támaszthatott a BKK Zrt.-vel szemben.

A 3. számú szerződés Módosítás alapján a hibák elhárításának kötelezettsége, annak költségeivel együtt a Vállalkozót, nem pedig a Megrendelőt terhelik.

Közbeszerzési Hatóság eljárása

A nyomozás során megkerestük a Közbeszerzési Hatóságot. A Közbeszerzési Hatóság elnöke a BKK Zrt. és a T-Systems Magyarország Zrt. által "Szerződés jegykiadó automaták (TVM: Ticket Vending Machine) gyártására, szállítására, telepítésére és üzemeltetésére" tárgyban lefolytatott közbeszerzési eljárás eredményeként megkötött szerződés módosításainak és teljesítésének ellenőrzése eredményeként jogorvoslati eljárást kezdeményezett a Közbeszerzési Döntőbizottság előtt, amely alapján a D.561/2017. szám alatt hivatalbóli jogorvoslati eljárást indított 2017. október 2-án.

A hivatalbóli kezdeményezés hat elemet tartalmazott, amelyek közül jelen eljárás tárgyával a harmadik és a negyedik elem kapcsolatos:

A harmadik elem szerint a 3. számú szerződésmódosításban a felek azon rendelkezése, mely szerint a szerződésmódosításban megjelölt - új beszerzési igénynek minősülő - online értékesítési felület teljesítésének határidejét a felek oly rövid időpontban határozták meg, mely azt valószínűsíti, hogy a szolgáltatás körébe eső feladatok korábban kerültek megrendelésre, és teljesítésre, sérti a jóhiszeműség és tisztesség, valamint a joggal való visszaélés alapvető követelményét.

A negyedik elem szerint a 3. szerződésmódosítás sérti a Kbt. szerződésmódosításra vonatkozó szabályait, hisz nem állt fenn annak jogszerű lehetősége. Kbt. 141. § (4) bekezdés b) pontjának sérelmére hivatkozott. Hivatkozása szerint a TVM központi vezérlő rendszer és a webes értékesítési csatorna között nincs olyan szoros műszaki egymásra utaltság, mely nélkülözhetetlenné tenné a TVM központi vezérlő rendszer forráskódjának és technológiájának felhasználását, melynek szerzői jogaival az ajánlatkérő ne rendelkezne. A hivatalbóli kezdeményező álláspontja szerint a rendelkezésre álló dokumentációk is azt támasztják alá, hogy a webes értékesítési csatornát nem a TVM központi vezérlő rendszer részeként integrálva tervezték kialakítani.

Ezen felül a szerzői jogok kizárólagosságára történő hivatkozás sem alapozza meg a szerződés módosításának jogszerűségét, ugyanis az európai uniós finanszírozás szükségszerűvé tette, hogy az ajánlatkérő megszerezze a szerzői vagyoni jogokat, így a kérelmezettnek nincs olyan joga, mely

alapján kizárólag ő lenne jogosult a teljesítésre.

A harmadik elem vonatkozásában a Döntőbizottság a jogsértés hiányát állapította meg.

A negyedik elem vonatkozásában a Döntőbizottság megállapította, hogy az ajánlatkérő a webes értékesítési csatornára vonatkozó beszerzési igényét kizárólag csak új közbeszerzési eljárás lefolytatásával szerezhette volna be, melyet jogtalanul mellőzött. Ennek megfelelően megállapította, hogy a felek a Kbt. 141. § (8) bekezdését megsértették a 3. számú szerződésmódosítással.

A Döntőbizottság az eljárást 2017. december 15-én kelt határozatával érdemben lezárta, az ajánlatkérővel szemben 80.000.000,- Ft, a kérelmezettel szemben 70.000.000,- Ft bírságot szabott ki.

A Közbeszerzési Döntőbizottság határozata ellen mind a BKK Zrt., mind a T-Systems Magyarország Zrt. keresetet nyújtott be a Székesfehérvári Közigazgatási és Munkaügyi Bíróságra, ahol a közigazgatási per jelenleg is folyamatban van.

Hatóságunk álláspontja szerint a fenti jogsértések önmagukban bűncselekmény gyanúját nem keltik. Ezzel kapcsolatban akkor állapítható meg bűncselekmény elkövetése, amennyiben a jogsértések kapcsán - esetleg - felmerülő vagyonekezelői köteleességszegés következtében, azzal összefüggésben vagyoni hátrány keletkezik.

Tanúkihallgatás

A nyomozás során kihallgatásra került a Scheidt & Bachmann Hungary Kft. ügyvezetője, aki a "Szoftver forráskódját tartalmazó adathordozó, és papír alapú forráskód-dokumentáció letétbe helyezéséről" szóló 2015. április 8-án kelt - a T-Systems Magyarország Zrt., a Scheidt & Bachmann Gmbh képviseletében eljáró Scheidt & Bachmann Hungary Kft. és a BKK Zrt. között létrejött Letéti szerződést aláírta.

A szerződés a "Jegykiadó automaták (TVM) rendszerek szoftverének forráskódja letétbe vételéről" szól. A tanúval azt kellett tisztázni, hogy a szerződésben jelzett forráskód alkalmas volt-e a 2017. júliusában bevezetett webes értékesítési modul működtetésére vagy sem.

A tanú vallomása alapján megállapítható, hogy a jelzett webes értékesítési modul nem része ezeknek a szoftvereknek, a két rendszer - a TVM-k és a Webes értékesítési modul - nem állnak kapcsolatban egymással. Scheidt & Bachmann Gmbh./Kft. a webes értékesítési modul 2017. júliusi bevezetésében semmilyen szerepet nem töltött be.

A tanú vallomása tartalmazza, hogy az AFC - elektronikus jegyrendszer – projekt bevezetésére a BKK Zrt. írt ki pályázatot, a projektet az EBRD Bank finanszírozza. Ezt a pályázatot a Scheidt & Bachmann anyacége nyerte meg, 2014. október 8-án írták alá a szerződést a BKK Zrt.-vel. A szerződésnek része a webes értékesítési modul. Az eredeti szerződésben a teljesítési határidő 2017. december 31-e volt, ez azonban két alkalommal – a feladatok változása miatt - módosításra került. A legoptimálisabb előrejelzések szerint 2018. év végére befejezhető ez a projekt, kivéve az M3-as metró állomások telepítése, mivel azok felújítása nem fejeződik be addigra.

Az AFC projektre kötött szerződés részét képező webes értékesítési modul ebben a szerződésben azt jelenti, hogy az ügyfél az interneten megvásárolt díjterméket a mobil (okos) telefonjára letölti, és ezzel utazva helyettesíti a smart kártyát. Arról nem kaptak tájékoztatást, hogy ezt a feladatot nem

a Scheidt & Bachmann Gmbh./Kft.-nek kell végrehajtani.

Az eredeti - a 2014. október 8-ai - szerződés szerint - az ötödik ütemben, azaz 2018 őszén kell ezt bevezetniük. Az AFC projektben nem állnak kapcsolatban a T-Systems Magyarország Zrt.-vel. Az automaták integrációja miatt a későbbiekben szükség lesz a kapcsolatra, ugyanis az a cél, hogy a smart kártyákat az automatákból is meg lehessen vásárolni, illetve azokat fel lehessen ott tölteni. A webes értékesítési modult a jelenleg működő TVM-k szoftvereibe nem lehet beintegrálni. Azt követően lesz erre lehetőség, miután az automatába beépítették a smart kártya olvasót. Ezt követően kell az automata szoftverjét alkalmassá kell tenni a kártya olvasására. Ez egy jövőbeni feladat. Jelenleg nem lehet megmondani, hogy a BKK Zrt. a T-Systems Magyarország Zrt. által fejlesztett szoftver alkalmazást akarja-e integrálni az AFC modellbe vagy sem. Amennyiben a T-Systems Magyarország Zrt. szoftvere alkalmas lesz erre, akkor a BKK Zrt.-nek a Scheidt & Bachmann Gmbh./Kft. feladatai – tartalmi elemei - közül ki kell venni a webes modult.

Büntetőjogi megállapítások

Hütlenné kezelést az követ el, akit idegen vagyon kezelésével bízta meg, és ebből folyó kötelességének megszegésével vagyoni hátrányt okoz.

Ezt a bűncselekményt akkor lehet megállapítani, ha az idegen vagyon kezelésével megbízott személy a vagyonkezelőként fennálló kötelezettségét megszegi, a rábízott vagyont nem a tőle elvárható szakértelemmel, gondossággal kezeli, a rendes gazdálkodás szabályait nem tartja be, illetve a megengedett gazdasági kockázaton túl kockáztat.

A bűncselekmény eleme a vagyoni hátrány, amely alatt a vagyonban bekövetkező értékcsökkenést kell érteni. A ténylegesen bekövetkezett vagyoni hátrány körében tárgyalja a jogszabály az elmaradt vagyoni előnyt is.

A cselekmény a kötelességszegéssel kísérletté, a vagyoni hátrány bekövetkezésével befejezetté válik.

A bűncselekményt szándékosan lehet elkövetni, amely szándéknak mind az elkövetési magatartásra, mind az annak következtében létrejövő eredményre ki kell terjednie. A kettőnek okozati összefüggésben kell állnia. Akkor tekinthető szándékosnak a magatartás, ha az elkövető tisztában van azzal, hogy őt milyen kötelezettségek terhelik és felismeri annak megszegésével járó következményeit és azok bekövetkeztét kívánja, illetve azok bekövetkeztébe belenyugszik.

A nyomozás során beszerzett adatok alapján megállapítható, hogy a webes értékesítési modul megvalósítására megfelelő referenciával rendelkező társaság tett ajánlatot, annak alapján a bevezetésre vonatkozó előterjesztést a BKK Zrt. Igazgatósága elfogadta, megszavazta.

A webes értékesítési modul élesbe állítását megelőzően számos - dokumentált - tesztelés történt, amelyekben a BKK Zrt. részéről is részt vettek, tehát a felmerült hibákról tudomással bírtak, azok javítását a felek folyamatosan, egyeztetve végezték.

A teszteléseken az érintetteken kívül az informatika területén elismert szakmai tudással rendelkező független társaságok is részt vettek.

A záró teszten a BKK meghatározott szakterületeinek képviselői vettek részt, a hibákat ők tárták fel. A feltárt hibákkal kapcsolatban levelezést folytattak a T-Systems képviselőjével, akik a javításával kapcsolatos feladatokat olyan szinten hajtották végre, hogy a meghatározott időre a

rendszer kritikus hibát nem tartalmazott. Ezt követően került sor a 3. számú Módosítás aláírására.

Önmagában a szerződéskötés nem értékelhető kötelelességzeként.

A 3. számú Módosítás III. 7. pontjában rögzítettek alapján a szolgáltatás hozzáféréseinek szempontjából nem kritikus hibák javítása a Megrendelővel egyeztetett ütemterv szerint valósul meg, így ezek nem képezik a szoftver hozzáféréseinek elindításának akadályát.

Megállapítható, hogy a bevezetést követően az elkészült szoftver nem megfelelő, hibásan működik, ezért ez hibás teljesítésnek minősül. A hibák javítására a feltételek szerint lehetősége van a vállalkozónak. Jelenleg is ez van folyamatban, a webes felületen az értékesítés a hibák miatt szünetel, azok elhárítását a T-Systems Magyarország Zrt. végzi.

A leírtak alapján megállapítható, hogy a BKK Zrt.-t képviselő személyek részéről a szoftver bevezetése kapcsán nem történt vagyonekezelési köteletség megszegése. Az is megállapítható, hogy a vizsgált szerződésmódosítás vonatkozásában pénzkifizetés nem történt a T-Systems Magyarország Zrt. felé, ezért vagyoni hátrány nem keletkezett. A leírtak alapján a hűtlen kezelés tényállási elemek hiánya miatt nem valósult meg.

Tekintettel arra, hogy a feljelentés tárgyát képező szerződéskötéssel kapcsolatban az állapítható meg, hogy a cselekmény nem bűncselekmény, ezért a rendelkező részben foglaltak szerint a nyomozás megszüntetéséről határoztam.

Budapest, 2018. július 23.

**Hruska Csaba r. alezredes
mb. osztályvezető**